

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitală : Pentru 1 an 30 lei ; 6 luni 15 lei ; 3 luni 8 lei.
In Districte : „ 1 an 26 lei ; 6 luni 13 lei ; 3 luni 10 lei.
In Străinătate : „ 1 an 48 lei ; 6 luni 24 lei ; 3 luni 12 lei.

Director : D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In România : La administrațiune, Passajul Român, No. 3 bis, București ; și la corespondenții ziarului din județe.
In Paris : La Société Havas, place du Bourse, 8.
In Viena : La Heinrich Schalek, I Wollzeile, 14, Biuroul central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg : La Adolf Steiner, Gänsemarkt, 58, Biuroul central de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pagina IV. 30 bani
Reclame pe pagina II-a 5 lei — Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Scrisorile nefrancate se refuză. — Articollii nepublicați nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

D-nii abonați al cărora abonament este sfârșit și cari mai doresc a primi acest ziar, sunt rugați a reînnoi abonamentul, ca să nu sufere întrerupere în trimiterea ziarului.

STIRI TELEGRAFICE

din zările străine

Nis, 24 Decembrie.

La ultima năvălire a voluntarilor sârbi la Novo-Selo și la Krivo-Rep pe teritoriul sârb ei au fost în număr de 2000. Ei au trecut jefuind peste riulețul Telesniza spre Vranea și între ei era și cunoscutu Baia Ilija, care ca emigrant a fost 20 ani subvenționat din partea Serbiei. La 10 c. după amiază au dat peste o jumătate batalion din clasa a doua a detașamentului Vlassina și după o luptă crâncenă au fugit lăsând pe loc mulți morți. Sârbi au fost 160 prizonieri voluntari și 3 regulați. Comandantul detașamentului Vlassina a trimis imediat alte trupe să urmărească pe jefuitori. La 20 c. cavaleria bulgară a atacat Zerze Dol, dar după o luptă ușoară a fost gonită, lăsând 3 răniți și 1 prizonier. După amiază niște trupe bulgare au trecut Maricina, Platinina, dar după o încăierare s'au retras repede. In fine la 11 c. jefuitorii bulgari au fost cu totu împărșiați la Krivofea, unde s'au făcut 7 prizonieri.

Roma, 24 Decembrie.

In răspunsu către felicitările sfintului colegiu Papa a atins următoarele puncte :
Inainte de toate a făcut cunoscut, că de toți a fost aprobată scrisoarea adresată cardinalului Guibert. Apoi Papa a amintit progresele credinței în misiuni și fericita mijlocire în cestiunea Carolinelor, cu care ocaziune două națiuni și-au arătat respectu către înțelepciunea Scaunului papal. In fine Papa a relevat diferite dificultăți mai ales din Italia, unde guvernul creează legi atenteoare la libertatea bisericii. Papa adause: Chiar dacă guvernul n'ar persecuta biserica și ar fi moderat in politică, situația pentru Papa ar fi tot așa de nesuferită, cât timp Roma nu va fi redată Papei. — Cardinalu Pitoa a asistat la recepțiunea, la care au fost numeroși prelați.

Belgrad, 24 Decembrie.

Membrii comisiei militare internaționale pleacă mâine la Viena cu trenu fulger. Azi se vorbește mult de o criză ministerială. Se zice că cabinetu Garașanin se va retrage. Se vorbește de asemenea că generalu Horvatovici va depune comanda armatei în urma unui conflict cu administrația financiară.

Budna, 24 Decembrie.

La Scutari a sosit un pretins agent francez, venind din Muntenegru și care se numește maioru Eter. Cupă ce a conferit cu toți consuli, a plecat la Antivari, unde are să se întâlnească cu prințul Karageorgevici. De aci se conchide că Franța sprijinește în secret pe Karageorgevici.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Constantinopol, 26 Decembrie.

Poarta a cerut de la Madjid-pașa explicațiun în privința clauzei care stipulează că Serbia și Bulgaria vor numi delegați pentru a trata despre pace. Nota Porții face să se observe că delegatul bulgariel nu poate fi admis de cât ca ajutor al lui Madjid-pașa.

Sofia, 26 Decembrie.

O mișcare extraordinară domnește în întreaga capitală de azi dimineață. Populațiunea mărturește o mare silință să împodobească și să pavoaseze casele. Clopotele sună în toate bisericile.

Prințul a fost primit de prefect și de municipalitate la intrarea în oraș unde s'a înălțat un arc de triumf. Toate corporațiunile ocupă locurile ce li s'au desemnat.

S'a făcut o ovațiune intusiastă Prințului căruia damele i-au oferit o coroană de flori.

Președintele Municipalității a pronunțat un discurs exprimând simțimintele de admirațiune ale populațiunii pentru armată și de devotament pentru Prinț.

Miniștrii mitropolitul bulgariel, episcopul din Filipopoli și înaltul cler au primit pe Prinț la catedrala unde s'a cântat un Te-Deum.

După ceremonie, Prințul s'a dus în capul trupelor în piața Palatului unde se ridicase o estradă pentru Corpul diplomatic, cler, reprezentanții Crucii-Roșii și al presel. După acea trupele au defilat în mijlocul aclamațiunilor intusiaste ale mulțimii.

Londra, 26 Decembrie.

Se scrie din Cair ziarului Times că după

oare-cari sgomote, regele Abisiniei s'ar arăta foarte iritat din cauza ocupațiunii Mas-saahului de către trupele italiene, și că ar voi să atace aceste trupe.

Cair, 26 Decembrie.

Se pretinde că Osman-Digma se pregătește să înainteze contra orașului Sanheit.

Paris, 26 Decembrie.

Senatul a votat cu 225 voturi contra 61 creditele cerute de guvern pentru expedițiunea Tonkinului.

Belgrad, 26 Decembrie

Trupele sârbe au părăsit chiar ieri teritoriul bulgar. Contrariu condițiunilor armistițiului, Bulgarii le-au urmărit și au reocupat îndată Bregova, Adlie și rîpele Timokului. Comandantul trupelor sârbe constatând această violare flagrantă a uneia din clauzele armistițiului, guvernul din Belgrad a adresat o protestare în această privință marilor Puteri.

In contra aserțiunilor contrarii venite din Sofia se constată că în Serbia sunt mai mult de 3000 soldați bulgari prizonieri. Numai în Belgrad sunt deja 2596.

Sofia, 26 Decembrie

Trupele au defilat în mijlocul aclamațiilor intusiaste ale populațiunii. Prințul, purtând coroana de lauri ce i-o oferise damele, adresa fie-cărui regiment, la trecerea sa în fața estradei de onoare, cuvinte de felicitări cărora răspundeau strigătele de ura intusiaste ale soldaților.

Defilarea isprăvită, Prințul a reîntrat în Palat unde a mulțumit membrilor corpului diplomatic, precum și lui Majid-pașa, pentru că onorat armata cu prezența lor.

Orașul întreg e pavoasat. Se observă mai cu seamă fațada Ministerului de război unde niște drapelul cu culorile rusești falțauie alătura cu drapelul bulgar.

Se anunță pentru astă-seară iluminatiuni strălucite.

(Havas)

A se vedea ultime știri pe pagina III-a.

București, 16 Decembrie

Din păcatele trecutului în mare parte, suntem o țară de impresioniști.

Tot ce ne iese înainte ne mișcă, ne mișcă puternic; dar această mișcare trece cu aceeași repeziune cu care s'a produs.

Percepem admirabil, dar nu înmagazinăm mai nimic.

Și nu înmagazinăm din cauză că nu prea avem puțință de a înmagazina. E o lege și la această înmagazinare, ce trebuie păzită cu sfințenie; dar noi nu băgăm în seamă această lege, de aceea stăm rău cu cultura solidă.

Ca să poți înmagazina o impresie trebuie să ai cu ce să o legi; și ești în stare să legi impresia atunci numai când ești pregătit pentru așa ceva de mai înainte. Așa bunioară nici odată nu vei fi capabil să înțelegi o piesă de pictură dacă nu ai cel puțin cunoștințele elementare relative la această artă : pe un profan nu l'va isbi dintr'un tablou simplu decât culorile vii, și în creierul lui nu va rămânea alt-ceva decât această singură impresie fugitivă.

Cum judică profanul în pictură cam așa se judică în țara noastră mai în toate direcțiile culturale.

Tot ce facem e rezultatul impresiilor momentane : convingeri nu sunt mai deloc.

Ne supărăm, ne ocărîm, ne tratăm ca cei mai inverșunați dușmani; dar nu trece multă vreme și supărarea se uită, dușmanii se îmbrățișează și se poartă ca cei mai sinceri prietini. Aci soare, aci furtună — foarte repede. Intocmai ca la copii cei mici. — Toate se petrec la suprafață, ca intemperiiile pe ocean : fundul rămâne neschimbat, neturburat, neatins.

Unde nu sunt convingeri, acolo nu e acțiune durabilă, nu sunt lucrări temeinice.

Dacă oamenii noștri de Stat

ar fi convingși, de pildă, că inamovibilitatea magistraturii ar fi o fericire pentru această țară s'ar sili să facă inamovibilă magistratura; dacă ar fi convingși că fermele-model ar ridica la un grad înalt de prosperitate agricultura noastră, ar presăra țara cu ferme-model. Ei n'au însă aceste convingeri, și va trebui să mai treacă timp încă până când picătură cu picătură cultura și experiența le va aduce aceste convingeri și le va da curajul executării lor.

O singură convingere mai pronunțată vedem azi în țară, și cu deosebire la primul-ministru. Această convingere este că trebuie să avem armată bună.

De aceea bugetul armatei e mai mare decât al instrucției publice, de aceea se găsec bani și în timp de criză pentru această înștițuțione, de aceea se cheltuesc fără cricniri două sute de milioane pentru fortificarea Bucureștilor, de aceea etc.

Dacă creștinii, când s'au rupt de la păgânism, n'ar fi avut puter-nica convingere că există o fericire ulterioară, că după moarte vor da peste o viață vecinică fără dureri și plină de plăcere; de n'ar fi fost convingși că dacă n'au parte pe pământ vor avea de sigur în ceruri, — ar fi suferit ei oare atâtea privațiuni, atâtea chinuri, așa schingiri înspăimântătoare, cum au suferit? Dacă Huss, Zwingli, Calvin, Luther, și alți reformatori celebri, n'ar fi fost convingși de binele ce introduc în omenire s'ar fi expus ei, unul la arderea pe rug, ceilalți la atâtea alte suferințe și nenorociri?

Dar convingerea e rezultatul unui șir lung de impresii sistematizate, impresii așa legate între olaltă cum sunt legate și sistematizate de pildă celulele unei ființe vii. Și noi, în halul de încurcătura culturală în care ne aflăm, numai impresii lungi și sistematizate nu prea putem pretinde că avem.

CRONICA ZILEI

Primul-ministru e încă tot bolnav.

Cu prilejul hramului bisericii sfântului Spiridon din Iași s'a împărșit săracilor 6 mii de lei.

Concursul de internii pentru spitalele Eforiei se va ținea la 1 Februarie.

In ordinea zilei de azi a Camerii e inscrisă interpelarea d-lui Kogălniceanu, relativă la expulsați români.

Desvoltarea acestei interpelări depinde însă de prezența primului-ministru.

Sâmbătă s'a tras asupra cupolei franceze cu un tun Bonge și două tunuri Krup de calibru 15 și de la un kilometru distanță.

M. S. Regele și ofițerii streini au stat înăuntrul cupolei pe când se trăgea asupra ei. Cupola a resistat obuzelor și n'a avut altă pagubă decât o aschie ce i-a sărit din placă.

Ni se spune că ofițerii streini au admirat precisia cu care trag artileriașii români.

Ofițerii streini, veniți aci ca să asiste la experiențele cupolelor, au luat un ceaiu alaltă-seară la "cercul militar". Au fost invitați la această serată și ofițerii noștri superiori.

Băcanul Ioan Cosman e declarat în stare de faliment.

Sindic, d. St. Cornea.

Maiorul Pandrav s'a dus la Văcărești, ca să-și facă osânda.

In noaptea de Mercuri spre Joi niște tâlhari au spart biserica satului Măgurele și au furat mai toate obiectele scumpe.

Până acum, poliția n'a pus mâna pe acești tâlhari.

Procesul relativ la moștenirea Momolo nu s'a judecat Sâmbătă: s'a amânat.

Legea asupra improprietărilor înșurațelor se va discuta Mercuri în Senat.

Ambulanțele noastre trimise în Serbia și Bulgaria au mult de lucru.

Ambulanța noastră din Belgrad are sub îngrijirea sa 112 răniți; cea din Sofia 66.

Sâmbătă au trecut prin București spre Bulgaria vr'o 20 de voluntari bulgari.

Datorim cititorilor o lămurire.

Articolul din *Neues Wiener Tagblatt* sub titlul *Starea actuală a argintului* s'a publicat în numărul nostru de la 12 Decembrie din nebagare de seamă, căci se hotărise să fie pus la o parte. Reproducerea aceluși articol este așa dară rezultatul unei greșeli.

La 8 Ianuarie 1886 acționarii băncei naționale se vor întruni în adunare generală extraordinară.

Ordinea zilei e aceasta :

1. Aprobarea convențiunii încheiată de banca națională cu guvernul purtând data de 10 Decembrie 1885, relativă la modul de rambursare al biletelor ipotecare.

2. Modificarea art. 4 din statute în scop de a se prelungi durata băncei naționale.

3. Modificarea art. 63 din statute relativ la durata funcțiunii censorilor și a art. 67 relativ la reînnoiri.

Convențiunea cu guvernul și proiectele de modificări al căror obiect s'a arătat mai sus se vor ține la dispozițiunea d-lor acționari cu 10 zile înainte de ziua întrunirei.

Pentru înlesnirea persoanelor cari datorează Primăriei chirii, amenzi și abonamente pentru curățitu gunoaelor particulare, s'a luat măsură ca, pe lângă perceptori ad-hoc numiți, să se incaseze asemenea venituri și la Primărie.

Toți acei ce ar voi să plătească direct la Primărie sumele ce datorează se pot prezenta în toate zilele de lucru la serviciul veniturilor indirecte din cancelaria Primăriei de la orele 10 dimineața până la orele 3 după amiază.

DECRETE

Comuna urbană Ploești este autorizată să cumpere pe seama sa, cu prețul convenit de lei 14,000, casele cu locul lor din acel oraș, proprietatea d-lui G. Niculescu.

Comuna urbană Câmpu-Lung este autorizată să contracteze de la casa de depuneri și consignațiun un imprumut de lei 100,000, cu procent de 5 la sută pe an, plătit în timp de 25 ani prin anuități cari se vor înscrie în bugetul comunei ca cheltuieli obligatorii.

Acest imprumut va servi exclusiv la facerea lucrărilor de îmbunătățiri propuse de consiliul comunal.

D. C. Ștefănescu, actualul director al poliției orașului Pitești, ese numit în postul de director la arestul preventiv din județul Argeș, în locul d-lui L. Duculescu, trecut în altă funcțiune.

Sergentul bacălaureat Nedelcu Gheorghe, din regimentul 4 linie, depunând cu succes examenul cerut de legea oficerilor de rezervă, s'a înaintat la gradul de sub-locotenent de rezervă pe ziua de 7 Decembrie 1886, la corpul 2 de armată.

D. doctor Aristide Razu, actual primar al urbei Ocna, a oferit din remunerațiun s'eul lei 913 bani 35, cu cari s'a construit șoseaua comunală care leagă comunicațiunea între strada mare Gioseni și gara Ocna.

DIN AFARA

Anglia și Turcia.

După cum se scrie din Constantinopol către foile germane, relațiunile au devenit mai bune între Poartă și Anglia. In cercurile turcești se judecă despre Anglia, că ea în cestiunea bulgară nu e condusă de intențiunii ostile contra Turciei, dar politica engleză nu înțelege această cestiune și fiind coprinsă de iluziunea că printr'o Bulgarie unită va ridica o barieră contra Rusiei, lucrează fără voe în favoarea panslavismului. Englezii din parte-le aduc aminte împrejurarea că Piemontul n'a fost mult mai tare de cât Bulgaria, când cu sprijinul Angliei a început lupta pentru formarea Italiei și că Rusia în insațiabilele sale veleități de expansiune nu poate fi oprită prin nimic așa de cu succes, decât prin vigorose individualități politice în Balcani, cari în idea pericoulului de absorbțiune, ce le amenință din partea Rusiei, ar găsi o bază pentru alianțe ofensive și defensive. Inșă concepțiunea cea cam ideală nu prea intră în capul practic al Turcilor și de oare-ce Anglia tot mai stă izolată în concertul european, politica turcească simte necesitatea să se ție de grupul celor trei împărați și neconvenindu-i de a merge în Egipt cu Anglia, iar în Europa contra Angliei, de acea urmarea practică este că Turcia nu face nimic în Egipt, precum nici aici nu ajunge la vre-o rezoluțiune și că plecarea lui Muktar-pașa în Egipt nu s'a făcut nici până astăzi. El ar pleca la moment, dacă cele trei Puteri imperiale ar recomanda aceasta, cea ce însă nu s'a făcut. Acum cei din Londra par a nu mai putea suferi această politică de amănare. Mai de unăzi sir White a adresat o Notă Porții, în care-i atrage atenția, în termenii destul de stăruitori, asupra acestor străgăniri continue; Poarta l'a rugat să-și retragă documentul în interesul unei soluțiuni conciliante, dar sir White a refuzat net. Până acum nu s'a dat răspuns la acea Notă. Cât privește Egiptul, prin cercurile engleze se asigură că Anglia nu așteaptă nici un ajutor direct turcesc pentru pacificarea țării, având cuvinte să sufere de a rămânea singură și să se lipsească de ajutorul turcesc în Sudan.

Foile ruse și peninsula balcanică

Ziarul rus *Novoe Wremea* își exprimă temerea că chiar dacă Puterile europene vor reuși a restabili pacea între Serbia și Bulgaria, aceasta nu va fi încă o garanție că la rezolvarea cestiunii rumeliote nu se vor ivi iarăși diferențele de opiniuni de mai înainte între Puteri. La aceasta se poate conchide și din ultima Notă a Porții, prin care roagă pe Puteri să grăbească cu rezolvarea cestiunii Rumeliei orientale.

Moskowskia Wiedomosti, organul lui Katkow, revine asupra expunerii lui Kallay în delegațiunile austriace și zice că dacă provinciile Bosnia și Hertegovina au rămas liniștite cu toate evenimentele actuale dintre Serbia și Bulgaria, aceasta nu e a se atribui mulțumirii locuitorilor cu *regimul șwabilor*, ci numai baionetelor austriace. Se va întâmpla poate ca un grup de Puteri să adreseze Austriei cererea ca să evacueze aceste provincii turcești după o ocupațiune de opt ani, în care caz Austria va fi silită ca printr'un război fericit să le cucerească și să le anexeze. Inșă acest război nu va avea Austria să-l poarte numai cu Bosnia și Hertegovina.

Cu alte cuvinte războiul dintre Austria și Rusia este inevitabil și va începe tot în Bosnia, ca și războiul ruso-turc.

Regele Kalakaua.

Foile americane relatează că regele Kalakaua vrea să-și vînză regatul Hawaii. Trimisul regelui ar fi făcut la Washington următoarele cereri : Câte un milion dolari pentru regele Kalakaua, pentru soția sa,

pentru fosta regină Emma și pentru princesele Lillinkaloni și Lillike—adică cinci milioane dolari sau 25 milioane franci. Apoi câte o jumătate milion pentru fiecare din cei 13 membri ai casei domnitoare din Hawaii. În fine domnul Kalakaua mai cere o moșie de 8000 Acri în partea sudică a Californiei, care pentru vece să fie scutită de orice impozite. Acolo vrea să se stabilească ca cetățean al Statelor-Unite. — Dintre cele 12 insule cea mai mare este Hawaii, ca de patru mii mile pătrate engleze. Fînd situată în mijlocul Oceanului pacific, Hawaii va deveni un depou pentru mărfurile de manufactură ale Uniunii. Capitala Honolulu va deveni o însemnată piață comercială și punctul central al comerțului între America și Asia.

CORPURI LEGIUITOARE

(Sesiune ordinară)

Sedința de la 14 Decembrie

Senatul.—Se respinge naturalizarea d-lui Herdan de și se zice că acest ebreu s'a înscris cu o româncă și și-a botezat copiii în religia creștină.

Proiectul de lege prin care se cedează gratuit Ateneulul terenul-maidan din dosul grădinei Episcopiei, nu se va discuta decât numai după ce se va dovedi că Ateneul e persoană juridică. Această hotărîre s'a luat după o propunere a d-lui Eug. Stătescu.

Se votează naturalizarea d-lui Popovici-Suceveanu; apoi ședința se ridică.

Camera.—Se depune pe biroul Adunării proiectul relativ la adausul de două milioane pentru palatul Justiției.

Se votează câte-va pensii și indigenate. La 4 ore ședința s'a închis.

CONCURSURILE PENTRU INTOCMIREA PROIECTELOR DE CLADIRI PUBLICE

II

La sfîrșitul unui articol asupra întocmirii proiectelor de clădiri publice, publicat în această gazetă No. 2.514, ziceam că de sistemul de concursuri fusese încercat la noi, el nu dedese rezultate favorabile și de aceea fusese părăsit; făgăduisem asemenea că voi căuta să arăt în un viitor articol, care a fost după noi, pricina neisbîndei lor. Vin dar astăzi să-mi împlinesc această făgăduială.

Ce-i drept, în diferite rînduri, unele autorități, mai ales județene, au alergat la concursuri publice, pentru a-și întocmi proiectele lucrărilor lor de oareș care importantă. Să vedem însă cum se făceau acele concursuri.

Cel d'antîi punct greșit era chiar punctul de plecare, adică: condițiile concursului, date prin publicații. Căci pe lângă alte neajunsuri, chiar programul concursului era rău conceput și rău alcătuit. Intrădevăr, de obicei se cerea în un timp, mai mult de cât scurte, proiecte complete, atât sub punctul de vedere al planurilor și amănunțurilor de construcție, cât și al măsurătorilor, prețurilor și caetelor de sarcini. Ast-fel că cu cea mai mare bună voință ce ar fi avut și cu toată stăruința și toate mijloacele de desenatori și altele, de care ar fi putut dispune, arhitectul cel mai bun și cel mai harnic n'ar fi putut nici o dată să împlinescă întocmai, și într-un mod multu-

mitor, toate cerințele concursului, și i-ar fi fost peste putință să prezinte la termenul hotărît, o lucrare bine concepută și bine studiată.

De aceea oamenii speciali conștiințioși, în stare de a produce un proiect bun, de la simpla cetire a condițiilor concursului, vedeau pe dată zădărnicia încercării lor. Rămănea dar ca „concurenți” căți-va indivizi, în general neștiutori și neconștiințioși, care neavînd nimic alt-ceva de făcut, și siguri mai dinainte de nici o concurență serioasă, întreprindeau lucrarea și dau la iveală, la termenul ivit, proiecte nestudiate, de nici o valoare, necomplete și necorespunzînd întru nimic condițiilor programului.

Totuși însă, ținîndu-li-se în seamă buna voință ce arătaseră și hărții cheluite pentru foile de desen prezentate, li se acordă, în total sau în parte, premiurile fixate pentru concurs.

Și toată încă una din pricini care depărta și mai mult de la concursuri pe oameni mai capabili, erau și aceste premii. Căci mai tot d'una pentru proiectele de palaturi administrative și altele de această importanță, puse la concurs, se fixa 1500 până la 2000 lei (rare ori) pentru premiul antîi; și 500—800 lei pentru premiul al II-lea. Și pentru aceste premii neînsemnate, se cerea concurenților proiecte pe deplin complete, după cum am spus mai sus.

Dar care arhitect mai cunoscut ceva, și care prin urmare,—față mai ales cu lipsa de arhitecți de până astăzi—era copleșit de tot felul de mică lucrări, ar fi lăsat la o parte, toate cele-lalte ocupații—ar fi muncit singur 3—4 luni—ar fi plătit, în tot acest timp desinatori, hărție și alte obiecte de desen, pentru a alerga după un premiu îndoiș de 1500—2000 lei sau de 500—800 lei, adică după o sumă mai mică poate chiar, de cât l'ar fi costat pe dînsul întocmirea proiectelor complete cerute de condițiile concursului? De sigur, nici unul. Și așa s'a și întîmplat, ori de câte ori s'au publicat până acum concursuri.

Am putea aduce în ajutorul nostru mai multe exemple, precum: Cel d'antîi concurs pentru palatul administrativ din Craiova,—cel din Galați—Bacău și altele, la cari n'au luat parte de cât căți-va inși, intîltași arhitecți de la sine, fără lucru, zoriți de nevoie, și alergînd neincet să pună mîna pe ică pe coala, pe câte-va sute de lei. De prisos dar, a vî mai vorbi de valoarea producțiilor lor. Ori-cine, își poate închipui lesne, ce trebuiau să fie aceste lucrări!

Dar chiar dacă, am admite, că arhitecții de valoare, punînd mai presus de interesul bănesc, dorința de a produce o operă oarecare, și de a se face cunoscuți, ar consimți să ia parte la concursuri întocmite în condiții așa de proaste, să vedem, cine'erau chemați a judeca valoarea operelor lor? Consiliul tehnic de pe lângă ministerul lucrărilor publice.

Ei bine! Să ne fie permis, fără a supăra pe nimeni, să contestăm acestui matur consiliu, ori-ce capacitate pentru a judeca operile de arhitectură și de a se pronunța asupra valorii lor artistice.

Cei 2 sau 3 domni ingineri-inspector, cari compun sus zisul consiliu, se vor putea pronunța cu multă competență și autoritate în chestiuni de inginerie. Vor putea discuta și aduce lumină noi asupra valorii formulelor Winckler, de pildă, pentru calculul podurilor metalice. Vor și să prețuiască la dreapta lui valoare un proiect de pod de fier sau de lemn. Nu vor pricepe însă nici o dată valoarea artistică a unei opere de ar-

hitectură, și vor fi judecători răi, chiar al distribuției interioare a unui monument de o importanță oarecare.

Căci acolo unde arhitectul va fi căutat soluțiunea cea mai nimerită pentru a obține în execuțiune, atât pe dinăuntru cât și pe din afară, efectul de mîrire sau de frumusețe, de eleganță sau de simplitate, ce vrea să dea clădirii sale, inginerul nu va vedea de cît partea practică a lucrului și calculînd exact suprafața ocupată de un vestibul sau de vre o scară imponentă de onoare, va cere se reducă vestibulul la o simplă trecătoare; iar scara, largă și măreață, la o scară de proporțiunile voite ca doi inși să se poată urca sau scobori în același timp.

Să nu ne mirăm dar, dacă vedem unele proiecte concepute de arhitectură și de o oarecare originalitate, să se întoarcă respinse de consiliul tehnic, pentru că vestibulul sau scara de onoare, ocupă 2 sau 3 metri pătrați mai mult de cât cutare sau cutare sală sau odă; sau încă pentru caelul de sarcini nu s'a specificat în destul de bine, că culoarea de apă cu care au a fi boile unele încăperi, va fi cu seă sau cu cleș și ce mîrimă vor trebui să aibă, iverile de la uși sau balamalele de la ferestre.

Și ast-fel, munca de câte-va luni a unui arhitect priceput, concepțiunea lui, de multe ori bine nimerită, sunt nimicite prin spiritul practic și puțin deprins cu opere de artă, al celor 2 sau 3 domni ingineri din consiliul tehnic.

Ce-i drept însă, de câte-va luni consiliul tehnic a avut laudabile idee să cheme în sinul său, câte un arhitect, ori de câte ori avea a judeca vre un proiect de arhitectură.

Credem însă că judecata unuia nu poate fi în destul de valabilă în materie de operă de artă.

Deci în resumat, zic că concursurile pentru întocmirea proiectelor de arhitectură, nu au isbit pînă acum la noi, din următoarele pricini:

- 1) Greșita întocmire a programelor
- 2) Condițiunea de a produce la concurs proiecte complete în loc de schițe sau antepiecte, cum se face în alte țări, și după care se poate judeca în destul valoarea proiectelor.
- 3) Timpul prea scurt acordat pentru prezentarea proiectelor.
- 4) Premiurile de ris și în ori-ce cas prea mici, afectate proiectelor celor mai bune.
- 5) Lipsa unui juriu capabil de a judeca opere de felul acestora.

Și aceasta atunc numai cînd concursul era făcut într-un mod regulat și serios, iar nu cum s'a întîmplat une-ori, ca concursul să fie făcut numai de formă, autoritățile avînd de mai înainte în cartioanele lor, proiecte întocmite de favoriți și aprobate, ba chiar una ori și scoase în licitație.

Sfîrșesc și de astă dată, prin a făgădui că voi arăta în un viitor articol, care ar fi după noi modul cel mai nimerit, pentru întocmirea de aci înainte, a proiectelor de lucrări publice.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ

Un nou procedeu pentru extragerea calculilor urinari.

În ziua de 14 Noembrie am fost chemat să vizitez copilul unui d. X..., în estate de doi ani și jumătate, care suferea de enterită. Acest domn m'îi istorisi că copilul său a fost bolnav în timp de două luni de calcul urinari, așa că micul pacient urina picătură cu picătură, slăbea foarte mult și avea dureri foarte mari. A chemat în mai multe rînduri un medic care l'a sondat. Calculul se simțea foarte bine, după

cum m'îi esplică dînsul, în perineu. Medicii spunîndu-i că nu se vindecă fără operațiune, l'a dus la spitalul de Copii, unde i s'a respuns că copilul fiind prea slab operațiunea era periculoasă. Atunc el s'a întors acasă cu dînsul.

Într'o zi o vecină a lui îl invită următorul procedeu pentru a scoate calculul fără operație, acest procedeu l'a aplicat și dînsa la un copil a ei și a reușit a scoate un calcul cât o boabă de mazăre. Iată în ce constă el:

Mai întîi a făcut o infuziune de pătrunjel din care a dat copilului să bea, apoi l'a așezat cu basenul într'o baie caldă și luînd un de lemn a turnat mai multe picături pe canalul uretral al micului pacient. Apucînd, după aceia, vîrfurile penisului cu gura, a început a face mai multe sucțiuni. Atunc el a observat că calculul, care, după cum am zis, se simțea la perineu, se mișcă din locul său venind spre orificiul uretral. Copilul plîngînd prea mult din cauza durerilor, l'a lăsat să se mai odihnească. După câte-va minute reîncepu aceeași manoperă și observă că calculul iar înaintează. În fine, după a treia încercare, calculul ajunsese aproape de meiatul urinar. Atunc print'un sfîrt al copilului care plîngea, el fu aruncat afară din uretră, urmat de o cantitate abundentă de urină?

Sunt vre-o două luni de atunc, copilul nu mai are dureri, urinează bine și s'a îngreșat. Calculul în cestiune și care îl posedă, are mîrimă un bob de cafea, avînd ca și aceasta, o mică dungă la mijlocul lui, produs probabil prin trecerea urinei.

Cum s'ar putea explica mecanismul acestui curios procedeu.

La copii, mai cu seamă în primele luni a afecțiunii, cred că el s'ar putea încerca fără nici un inconvenient. De aceea am crezut de cuviință a l da publicității, pentru ca acei domni colegi, care se află în contact mai des cu această afecțiune, să useze de dînsul, fiind convins că vor ajunge la același rezultat favorabil ca și tatăl copilului în cestiune.

Asemenea cred că pentru experimentarea acestui procedeu, s'ar putea întrebuița o mică pompă aspirantă care, fiind adaptată bine la vîrfurile penisului, să înlocuiască gura în executarea sucțiunilor.

(Spitalul)

Dr. L. Iarchi.

ECOURI STREINE

Mare accident pe calea ferată.

Din New-York se relatează de la 3 Decembrie: În apropiere de Atlanta, un oraș în statul Georgia, a fost azi o ciocnire între două trenuri de pasageri, ce a cauzat o mare nenorocire. Vagonul dormitor a fost distrus cu totul și alte patru vagoane s'au stricat rău. Doi-spre-zece pasageri au rămas morți pe loc; cinci-spre-zece sunt răniți de moarte.

Un nou vas torpilă.

La New-York s'a aruncat acum de curînd un nou vas torpilă sub-marin, construit după planurile locotenentului de artilerie Zalinsky. El are forma unei țigări și poate să plutească după voință la suprafața apei și sub apă. Lungimea lui este de 15 metri. Este mișcat de o elice acționată de o mașină cu petrolul, și poate să arunce la o distanță de 400—500 metri un proiectil încărcat cu 200—300 livre de gelatină explosibilă, care este în stare a face să sară în aer vasul cel mai mare.

— Eu să fiu Corbul! strigă una dintre ele.

Lewko se uită fix la dînsa. Umbra asta fugea iute și îndrăzneată după pilec fetelor și s'asvirlea și în dreapta și în stînga ca să puie mîna pe victima ei. Lewko băgă atunc de seamă că corpul ei nu era transparent ca al celor-lalte: în interiorul ei se vedea ceva negru. D'o dată răsuna un țipet: corbul se năpustise p'o fată, o prinsese și lui Lewko i se părură că scosesse niște ghiare și că pe obrazu ei era un fel de bucurie reuțicioasă.

— Vrăjitoarea! strigă dînsu arătînd-o cu degetul și întorcînd ochii spre casă.

Fata rise și cele-lalte țiră cu ele țipînd pe maștera cu corbii.

— Cum să te respălțese, cazaucule? Știi că nu-ți trebuie aur; iubești pe Ana, dar tată-tău reuțiciosul nu-ți dă voie să te însori cu ea. N'are să se mai împotrivescă dacă i vei da scrisoarea asta!...

Alba mînușită ieși afară, ochii strălucindu-i ca niște stele.

— Cu un tremur ciudat și cu bătăi de inimă dureroase, apucă hirtia și se deșteptă.

VI

DEȘTEPTAREA

— Adevărat să fi dormit eu?, își zise Lewko sculîndu-se. — Vedeam tot așa de lămurit ca și deștept!

— Minunat! minunat!, zicea el uitîndu-se prin prejur. Luna, la zenit, arăta că era miezu nopții; era tăcere peste tot; casa ruinată era tot acolo, tristă, cu obloanele ei închise; mușchiul și bălăriile dovedeau că de multă vreme nu-i călcase pragul nici un picior omenesc. D'o dată deschise mîna care se închisese convulsiv în somn, și țipă de mirare simțînd scrisoarea. — Ah! dacă aș

Un Eldorado african

Gazeta Coloniei publică o scrisoare în care se spune că o mină bogată de aur s'a descoperit în Zululand. Autorul acestei descoperiri ar fi călătorul german d. Einwald, al cărui rol în ultimele achizițiuni ale Germaniei în Africa este cunoscut.

LITERATURĂ STREINĂ

ERNEST RENAN

PREOTUL DIN NEMI

(DRAMĂ FILOSOFICĂ ÎN 5 ACTE)

PERSONAJELE:

Antistius, Preotul din Nemi.
Metius, șeful patricianilor.
Liberalis, șeful burghezilor luminate.
Cethegus, șeful demagogilor.
Titius — cetățen din Alba, moderat și ne judecăt.
Voltinius — judecăt.
Dolabella, fanatic.
Tertius, organ de un bun simț superficial.
Carmenta, sybilă.
Sacrificius — miniștri al timpului și al peșteri Ganeu — Sibili.
Casca — ucigăși.
Latro — ucigăși.
Herdonius, hêtrîn.
Virginus.
Virginia — oamenii cari vin să consulte oracolul.
Materna.
Percia.
Leprosus.
Burgezi, poporenii al Albei.

Scena se petrece în Alba-Longa și în Nemi, aproape d'acolo.

ACTUL I

Scena se petrece pe metrezele Albei-Lungă, terasament larg acoperit cu ștejarîi colosali verzi, pe cîiul muntelui. La orizont se vede o movilă înclinată cu ziduri; este Roma Quadrata a Palatinului; alături o altă movilă cu un templu: este Capitolul.

Soarele apune în mare, spre Ostia Tiberina. — Locuitorii orașului sosec pe rînd în pileuri pe movilă ca să răsuflă aier curat.

SCENA I-a

Titius, Voltinius

Titius

Să mai zici că movila aceea mică infernală d'acolo, de la orizont, va tulbura Lațul, și dacă o fi să credem oracolele Carmentei poate lumea întreagă!

Voltinius

Să lăsăm pe Carmenta și visurile sale. Lucru sigur este că oamenii aceștia fără euget sunt ființe ciudate, un amestec de rău factori și de oameni de ordine, de juriști și de oameni de nimic. Pe zi ce trece înaintează opera lor. Nemulțumindu-se că au bătut Alba, muma lor, își organizează cetea într'un chip care, ce-i drept, ar face să se crează uneori că lucrează pentru umanitate. În cicioaba asta se vorbește de drept într'un mod absolut ca și cum cei cari o locuiesc ar fi însărcinați să dea un cod lumii întregi. Vezi, alături cu zidurile tăiate ale Palatinului pe movilă, este un templu și ecourile prooroctoare ale Vaticanului au zis că templul acesta va fi centrul genului omenesc.

Titius

Iar oracole! Eu nu crez în ele; dar d'aci nu urmează nimic; lumea crede într'insele.

FOIȚA „ROMANIEI LIBERE“

— 16 Decembrie. —

NICOLAE GOGOL

O NOAPTE DE MAI

Poveste din Ucraina

(Urmare și fine)

I se părură că se deschide o fereastră. Își opri răsularea, fără chiar să mișce, și își ținti ochii pe eleșteu, așa în cât i se părură că i pătrundeau adîncimea. Și ce văzu acolo? D'o cam dată apărură într'o fereastră un cot alb, pe care se rezima un cap mic grațios cu ochii scînteietori cari luminau cotul print'o pădure de bucle blond închis... își leagănă capu încetisor, face un semn, zîmbește... Inima începu să i bată de o dată... Apa începu să ciocotească, fereastră se închise. Se depărta încet de eleșteu și se uită la casă: obloanele întunecoase erau deschise, geamurile scîpau la lumina luni. — Ce puțin trebuie să crează cineva tot ce spune lumea!, își zise în gând. „Casa scînteiază, culorile i sunt așa de vii în cât ar crede cineva că azi a fost zugrăvită casa. Săde cineva aci? Se apropie fără șgomot, dar în casă era tăcere. Căteacîl lîmpele al privighetorilor răsuna. Puntec, melodios și cînd părea că se stinge voluptos, slăbit, se auzea cum sărăcău locustele și șgomotul ușor al pasării bălților care bătea apa cu ciocu-

ei lustruit. Lewko simțea într'insu o liniște așa de dulce! Își acordă cobza și cântă:

Fermecătoare Lună,
Amurg strălucitor!
A mîndrei mele casă
O luminați ușor!

Fereastra se deschise bineșor și același cap al cărui chip el văzuse în eleșteu, se uită afară și ascultă cu băgare de seamă cîntecul. Genele fiindu-i lungi îl ascundeau în parte ochii. Era alb ca un cearșaf, ca lumina lunii; dar ce admirabil era, ce frumos era! Zîmbea... Lewko se înfioră.

— Cîntă-mi tinere cazauc, vre-un cîntec! zise cu o voce dulce, lăsându-și capu într'o parte și lăsînd în jos lungile gene stufoase.

— Ce cîntec vrei să-ți cînt, frumoasă domnișoară?

— Pe obrazu ei palid curgeau lacrimi.
— Cazauc, zise dînsa, și în vorba ei era ceva nespuse de dureros, „Cazauc caută pe muma mea vitrigă! Voiți face totul pentru tine. Te voiți respălta. Te voiți respălta cu prisos. Am brățări brodate cu mătase, boabe de mărgean, salbe, îți voiți da un brîu cusut cu mîrgăritare. Am aur... Cazauc, caută pe muma mea vitrigă! Este o vrăjitoare groaznică; nu m'î-a lăsat nici un pic de odihnă pe pîmîntu ăsta frumos. M'a chinuit; m'a pus să muncesc ca o slujnică: Uite-te în obrazu meu: a gonit cu fermecele ei murdare fețele frumoase din obrăjii mei. Uite-te la gîtu meu alb: nu se șterg l'ni pier, nu pot pieri petele vinete ale ghiarelor ei de fier. Uite-te la picioarele mele albe; n'au călcat numai pe covoare, ci pe nisipul arzător, prin lapoviță, pe spinii. Și ochii mei, uite-te numai la ei; au orbit d'atîtea lacrimi... caut'o, caut'o pe muma mea vitrigă!...

Tăcu. Șiroaie de lacrimi îi curseră pe

obrajii galbeni. Pieptul cazaucului se strînse de milă și de mîhnire.

— Sint gata să fac ori-ce ca să-ți plac! răspunse dînsu mișcat; dar unde o pot găsi și cum?

— Privește! privește! zise dînsa iute; este aci! Joacă pe mal cu fetele mele cele tinere și se încălzește la lună. Dar este vicleană. A luat figura uneia dintre necatele mele: eu știu, simț că este aci. Mi-e frică, mi-i tare frică de dînsa. Din pricina ei nu pot inota ușor și liber ca un pește. Mă afund ca o bucată de fier. Caut'o, cazauc!

Lewko se uită pe mal; într'o negură subțire argintată se mișcău, ușoare ca niște umbre, niște fete tinere înfășurate în lîngoluri albe, incununate cu flori de șipică cum sint cîmpurile primă-vara; la git aveau salbe de aur și de galbeni! dar erau așa de galbene! Corpurile lor, întocmai ca niște nori transparenti, străluciau la lumina lunii. Jocu lor se apropia mereu. Se auzeau voci.

— Să ne jucăm d'a corbu, d'a corbul murmură o voce cum murmură trestia mișcată, seara, de suflarea aeriană a vîntului.

— Cine să facă pe corbu?

Traseră la sorți și o fată ieși din cerc. Lewko se uită la dînsa cu băgare de seamă: figura ei, îmbrăcămîntea, totul semăna cu cele-lalte. Se vedea însă că ea juca rolul este fără voce. Cercul se învîrtea repede ca o săgeată împrejurul fetei fără ea ea se poată prinde o victimă.

— Nu vreau să mai fiu corbul! zicea fata obosită; mă doare inima ca să fur pui de la biata muma lor.

— Nu ești tu vrăjitoarea, gîndi Lewko.

— Dar cine să facă pe corbul?

Fetele se strînseră iar ca să tragă la sorți.

Nu pricep eu însă cum de nu se sfășie între ei tilharii aceștia cari s'au pus în afară de legile divine și umane.

Vollinius

O! locuri comune ale politicii banale! Diviziunea este un semn de viață și de forță. Ordinea și conservarea în lume sunt opera unor anarhiști ce se pocăiesc. Tot conservatorul are străbun p'un bandid. Hercule după ce fură boii lui Cacus, se făcu apărătorul învierii al proprietății.

Titius

Greș e să fi biruit de parveniți

Vollinius

Așa e; dar, ca să fi biruit, trebuie să știi s'aștepti. Roata norocului se întoarce astfel în cât nimeni nu poate nici să l'uitescă nici să l'incetinească cadența. Acum, re-venșă nu se mai poate; înfringerea este sigură. Noi suntem mai naințați, mai civilizați de cât dinșii. Cestiunile sociale există mai mult pentru noi de cât pentru ei. Perfecțiunea ideală a legilor nu este țaria; mai în tot-d-a-una poporul socotit înapoiat este biritorul. O națiune trudită înaintu de boala progresului nu poate face rezel. Ea seamănă cu un rânit care are o cicatrice la picior. În timpuri obișnuite, cicatricea aceasta nu este nimic. Dar, dacă rânitul trebuie să facă un exercițiu violent (și războiul este marea încercare a temperamentului unei națiuni), cicatricea se deschide iar și inferioritatea devine simțitoare.

Și pe urmă, între Roma și noi, partida nu este egală. Noi jucăm tot pentru tot. Dacă Alba va fi încă odată biruită, apoi nu va mai exista. Nu e tot ast-fel cu Roma. Nu este oare principiul elementar al oricărui joc ca să nu 'i joci tot avutu cu un partener care nu s'î angajază de cât o parte din averea lui?

Titius

Judeci ca și cum oamenii n'ar fi niște ființe pasionate și instinctive. A aștepta este bine; dar adeseori se întâmplă să și moară cine-va tot așteptând. Bandidii au un partid în sinul orașului nostru. Intre meterezele acestea și colina de colo, se schimbă semnale. Aste pretinse oracole ale Sibyl, care vestesc că destinele Lațului se vor împlini prin Roma, sunt niște trădări zilnice. Și înțelegi d-ta rolul lui Antistius? Chiar baza zidurilor noastre o sapă dînsu cu inovările sale fără vreme.

Vollinius

Când încep popii să inoveze, să te țil! Merg pînă în capet. Dar, între noi, este iertat să vorbim ce gândim. Se atribuie prea multă importanță religiei; poporul nu crede într'însa atât cât își inchipuește cineva. Cethegus cu al s'ei sunt mult mai primejdioși. Războiul dintre clase este sfârșitul patriei. Poporul crede că un oraș este compus din case; el nu înțelege că un oraș este cu deosebire făcut prin meterezurile lui. Meterezurile unei cetăți sunt apărătorii ei. O democrație fără familie și fără instituțiuni este un oraș deschis. Acei cari apăr și care păstrează o societate au drept la un privilegiu, pentru că nimic n'ar exista fără ei.

Titius

Cel puțin câtă vreme societatea aceea are vrăjmași.

Vollinius

Cine-va are în tot-d-a-una vrăjmași, dincolo de insulele acelea Atlantide, cari bînuiesc eu că nu există nicăiri. Viața este o luptă în potriiva unor cauze de distrugere. Cine nu se apără bine, este pierdut.

Pe movila se formează pîlcuri, conversațiunile se încrucează.

Poruncă primarului Zetrici Makohonewko

*A ajuns la cunoștința noastră, că tu, dobitoc bătrân....
— Oprește-te aci! oprește-te! zise primarul; știu eu că frasa aceea nu este așa de însemnată; treci peste ea.

*Prin urmare 'i poruncesc să insori numai de cât pe fiul t'eu Lewko Makohonewko cu fata Cazacului din satul vostru, Ana Petrișca, să repare podurile pe drumul cel mare, și să nu dai nici un cal care ar aparține domeniului domnesc, fără voia mea, gentilomului de la tribunal, chiar dacă ar face parte din Camera finanțelor. Dacă, când voi veni eu nu voi găsi toate poruncile astea împlinite, al să fi singur răspunzător.

Comisarul și locotenent în retragere
Kosma Dercaei-Drispanowski

— Asta e! zise primarul, rămîind cu gura căscată. Auziți, ați auzit; se cere toate de la primar, și de aceea trebuie să mi se supue toată lumea fără cârtire. De unde nu, nu iert pe nimeni.... Și tu, zise lui Lewko, te insor, după porunca comisarului, de și nu pricep cum a auzit el vorbindu-se despre asta: dar mai nainte al să guști din bicul meu; și tu, bicu care să agățat de zid, d'asupra căpătîului meu. Am să te răcoresc mâine puțin.... Dar cum 'i-a venit porunca asta?

Cu toată mirarea în care l'aruncă schimbarea aceasta neașteptată a soartii, lui Lewko îi veni în gând să pregătească în capul său, un răspuns și să nu spuie cum venise scrisoarea în mîna sa.

— M'am dus erî-seară în oraș și am înțalnit pe comisar tocmăi când se da jos din birou. Când află din ce sat sânt, îmi dete scrisoarea asta, și mi puse să spun că are să vie la noi să prânzească. Când s'o întoarce.

SCENA II-a

Grup de Burghez

Intâiul burghez

Ființa cea mai primejdioasă este flămîndul. Când individul ajuns la cel din urmă grad al mizeriei cere de lucru, este bine să i se dea.

Al doilea burghez

Dar izvorul munci nu este nesfârșit. Părîinții noștri au săpat cu mari cheltuieli canalul de scurgere al lacului a cărui trebuință nu se simțea de fel, ci pentru că a șa voia un oracol. Ce e de făcut acum?

Intâiul burghez

Anul trecut s'a deschis un șant despre nord; poate că l'ar putea umple.

Al treilea burghez

Dar și șantul acesta e trebuincios.

Intâiul burghez

Un cuvînt mai mult, la anul viitor il vor săpa din nou.

SCENA III-a

Grup de popor de rînd

Om din Popor

Ce veac! N'auzi vorbindu-se de cât de flagele și de mizerii!

Alt om din Popor

Da, n'auzi alte zgomote de cât de nenorociri, de minui Ingrozitoare. Recolta are să fie pierdută anu acesta; ne amenință ciurma.

Dolabella

Asta 'i firesc. Diana n'are un popă ade-vărat: d'aceia și ea își răsună. Templul este centrul cauzelor lumii. Ordinea lumii atîrnă de ordinea riturilor ce se observă acolo. Zeii sunt ca și oamenii, să le dai și iar să le dai.... Pe când Jupiter Latiaris era sătul de victime, p'atunci Jupiter păzea Lațul. Pe când Diana avea pe preotul pe care l' iubea, p'atunci Diana ne proteja. Acum toate obiceiurile s'au schimbat. Preotul pe care l' avem nu este serios, n'a omorât cu chiar mîna lui pe preot care a fost înaintea lui, după cum cere bunul obicei.

Om din Popor

Și, afară de aceasta, nici nu seamănă a preot. Fie-care trebuie să fie în rolul său; datorita preotului este să se vîrșască ceremoniile care s'au observat înaintea lui.

Herdonius

E sigur lucru că aceea ce se petrece azi nu seamănă nici de cum cu ce se petrecea altă dată. Am văzut eu pe popii aceia vechi. Erau niște baș proclari dar erau legitimi, pentru că fusese observată regula. Să ve spun eu, că încă după când eram copil, mi s'a spus că templul a fost altă dată un azil, și era lege că într'însu nu putea sta mai mult de cât un singur rău făcător. Asta făcea că erau o mulțime nespuse de candidaturi. Unul gonia pe celalt, care nu se lăsa bucuros să fie gonit. Bietul preot nu dormea; se ferea pe sine și păzea și pe paznicii lui, de frică să nu vrea vre-unul dintr'înșii să fie și el preot. N'avea vremea să se gîndească la nimic.

Om din Popor

Asta și trebuie pentru un popă. Popa nu trebuie să se gîndească.

Alt om din Popor

De sigur; dar este ciudat că ordinea asta veche de lucruri a ajuns să fie respectată.

Altul

Așa esto. Obiceiul te face să respecti. O comedie a lucrurilor omenești!... Dar înțelegi tu lucrurile așa cum sunt. Uitați-vă la Antistius, este cel d'antîi preot care n'a

— A zis vorba asta?

— Da.

— Ați auzit, zise primarul serios, către ceî din prejurul său; comisarul are să vie la oameni ca noi, adică la mine, să prânzească. Oh!...

Zicînd vorbele acestea primarul ridică un deget în aer și lăsă capul în jos ca cum ar fi vrut s'asculte ceva.
— Comisarul, ați auzit, comisarul vine să mînce la mine. Ce zici despre asta, domnule notar? și ce zici și d-ta cumetre? O cînte ca asta nu i se face cuiva în toate zilele, nu 'i așa?

— Pe cât pot eu să mi aduc aminte, nici un primar n'a fost încă la masa lui pe un comisar, zise notarul.
— Primar cu primar nu seamănă, răspunse primarul cu mulțumire de sine.
Pe urmă rise.

— Ce zici, domnule notar, așa 'i că se cuvine să dăm poruncă, ca pentru cîntea ilustrului nostru oaspete, fie-care casă să dea puțin, pînă și alte lucruri... he? ce zici?

— Da, trebuie, trebuie, domnule primar.

— Și pe când nunta, tată? întrebă Lewko.

— Nunta? Am să 'i dau eu nuntă!... Cu toate astea, din pricina comisarului... popa are să ve cunune mâine. Du-te dracului! să vază comisarul ce va să zică a fi cine-va exact. Acum, copii, aidem la culcare; duceți-vă fie-care p'acasă... Întîmplarea de azi imi aduce aminte vremea când...

Primarul se făcu iar serios după obicei când zise vorbele acestea.

Primarul are să povestească acum cum a întovărășit pe țarina, zise Lewko și apucă repede și plin de bucurie spre căsuța cu cîreșii pe care o cunoaștem.

*Dumnezeu să 'i dea paradisul, bun și frumoasa mea domnișoară, gîndi Lewko! Toate să 'i zâmbească în lumea cea-altă,

fost un ticălos de rînd; ei bine, are să sfîrșască rău.

Titius

Cel d'întîi care desființează un obicei, un abuz, cum se zice, este tot-d-a-una victima serviciului pe care l' face.

Om din Popor

Este vina lui. Pentru ce s'amestecă unde nu l' privește?

(Va urma).

VARIETATI

Boala turbării.— După cum spun foile parisiene, la Paris au sosit patru băieți din New-York, spre a urma tratamentul preconizat de d. Pasteur pentru vindecarea turbării. Cei patru noi pensionari ai lui Pasteur au fost mușcați, la Newark, de un câine, care prezenta toate simptomele turbării. Ei se numesc: William Lane, în etate de 13 ani, comisionar telegrafist, care a fost mușcat la mîna; Austin Fitzgerald, de un-spre-zece ani, mușcat mai rău la coapsă și la mîna; Patrick Reynolds, în etate de zece ani, un băiat sdravăn, care nici nu se gîndește la mușcăturile ce are la amîndoué mînele; Edward Ryan, de patru ani, a cărui rană la braț este neînsemnată. Cei patru copii sunt însoțiți de doctorul Billings și de d-na Ryan, mama micului Edward; ea a adus cu densa și pe fiul său mai mic de doi ani, care nu poate fi lipsit de îngrijirile materne.

Subscripțiunea, deschisă la Newark pentru a se acoperi cheltuielile de drum în Franța a celor patru călători tineri, a trecut peste o mie de dolari (5000 franci); se mai așteaptă câte-va sute de dolari, în cât se vor putea acoperi toate cheltuielile.

Lumea se interesează mult în Statele Unite de cercetările d-lui Pasteur, care a devenit eroul zilei.

Cu ocaziunea plecării celor patru băieți americani, o foaie din New-York, *Tribuna* face următoarele reflexiuni:

"Iată o ocaziune spre a avea o hotărâre asupra unei importante cestiuni medicale. Patru din șase copii, care au fost mușcați de un câine turbat, au plecat spre a fi inoculați cu virusul rabic al d-lui Pasteur. Doi sau trei alți copii, care și ei au fost mușcați, au rămas acasă.

"Deci, dacă cei patru puși sub îngrijirile d-lui Pasteur vor scăpa de turbare, iar cei cari au rămas, sau chiar unul din ei, vor fi atinși de ceea ce se numește hidrofobie sau turbare, toți medicii vor ajunge poate de acord asupra unui punct, în privința căruia ei diferă foarte mult, și anume că hidrofobia e o boală *sui generis* și nu numai un atac de meningită.

Se mai notează că la Newark s'au constatat deja primele simptome de turbare la unul din câinii mușcați, cu opt zile în urmă, de câinele care a făcut șase victime între copiii orașului.

Ceasornicul păduri.— Ori-cât de dimineață ar pleca un venător la pădure, el drept vorbind, n'are nevoie să 'i ia ceasornic cu densul, dacă scie să deosebască cântecul diferitelor păsări cari populează arborii. După privighetoeare, care cîntă aproape toată noaptea, pițigoii și acela care dă cel d'întîi semnal, înainte de revărsatul zorilor, între ceasurile 1 jum.—2. După densul între 2 și 2 jum. începe cântecul pituliceii cu capul negru. Pînă la 3 cîntă ciocăria; de la 3—3 jum. pitulicea cu peptul roșu începe să intoneze trîlurile ei melodioase; de la 3 jum.—4 cîntă mierla; de la 4 jum.—5 pițigoii; și de la 5—5 jum. începe să cîrpească vrabia. De altfel mierla e o pasărică foarte deșteaptă și învață foarte ușor aproape ori-ce melodie.

în mijlocul sfîinților îngeri. N'am să spun nimic minunea din noaptea asta; numai ție, Ano, am să 'i spun; numai tu ai să me crezi și ai să te rogi cu mine pentru odihna sufletului nenorocitei înecate.

S'apropia atunci de casuță, fereastra era deschisă, razele luni cădeau pe Ana adormită în patul său lângă fereastra, capu 'i era rezimat pe braț, obraji îi erau aprinși, buzele se mișcau pronunțînd încet numele lui Lewko.

— Dormi bine, dormi dulce, iubita mea! Visează tot ce 'i este scump pe pămînt, deșteptarea ta are să fie și mai dulce!

Făcu cruce peste ea, închise fereastra și se depărtă.

Peste câte-va minute domnea liniște adăncă peste tot satul; numai luna pribegia pe cer tot așa de strălucitoare, tot așa de frumoasă în imensitatea nesfîrșită a frumozului cer din Ukraina. Și noaptea, noaptea divină s'apropia de sfîrșit în tăcuta ei solemnitate. O grațioasă lumină argintie acoperea pămîntul și chiar natura părea că doarme. Iei și colo s'auzeau câte un lătrat în tăcerea asta, și Kalenic, beat, umbra încă de colo pînă colo, pe strade, căutîndu 'i mereu casa.

În Franța, mai acum câtă-va vreme, toate mierlele unui canton cîntau Marseillesa, grație întîmplării care făcuse să scape din colvie o mierlă pe care stăpînul său o învîțase acest cîntec.

Serviciul telegrafic al „României Libere“

Paris, 27 Decembrie, 4 ore seara.

Oportuniștii ar voi să pună pe d. Brisson ca candidat de președinte al Republicei.

Dreapta ar avea rîndul la se, intențiunea de a prezenta pe amiralul D'Hompiere.

Dar pînă acum alegerea d-lui Grevy pare sigură.

Paris, 27 Decembrie, 11 ore seara.

D. Brisson și declină ori ce candidatură la președintia republicei și consiliază pe toți republicanii să voteze pentru d. Grevy.

Paris, 27 Decembrie.

D. Contele de Diesbach, primul secretar al legațiunii din București, este numit ca-valer al legiunei de onoare.

Sofia, 27 Decembrie.

Printul Alexandru a dat un ordin de zi către armată unde zice:

Asiă-zî țara este evacuată de inamic, pe care a năvălit-o ca un trădător. Bravura și abnegațiunea ce ați arătat au avut recompensele lor. Ați învins armata sârbescă, ați silit pe toată lumea să vă admire și să recunoască că sângele ce curge prin vinele noastre este al strămoșilor voștri, învingătorii Bysanțului. (Havas).

INSERTIE ȘI RECLAMA

Un nedemn judecător!

Din nenorocire judecătoria ocol. Balș jud. Romanai are pe fotoliul său ca judecător pe d-nu D. R. Părvulescu ale cărei calități nedemne acum 20 zile la-a constatat d-nu Președinte al Tribunalului respectiv, gîsind că este cu tot incapabil și abusiv, cas care s'a și pus la cunoștința onor. Minister cu raportul Nr. 19448 și altele care stau încă ne rezolvate, mai adăogându-se tot de acest demn și imparțial Președinte că a părăsit judecătoria fără nici un concediu lăsînd pe justiție la voia întîmplării.

Pînă astă-zî atar rapoartele d-lui Președinte cât și alte reclamațiuni adresate direct onor. Minister de justiție au rămas fără nici un ecou.

Rugăm dar personal pe d-nu Ministru Justiției ca în cas când va fi luat cunoștința de aceste acte să bine-voiască a nu îndura ca să figureze în cadrele magistraților un judecător nedemn ca acesta din toate punctele de vedere.

G. Ionescu.

MAINOU

Suntem pozitiv informați că ministerul s'a reconstruit ast-fel:

D-nu Ferechide la externe; d. Eug. Stătescu la justiție; d. Nacu la finanțe; d. Stoiljan la agricultură, comerț, industrie și domenii; d. Radu Mihael la lucrări publice; d. general Fălcoianu la război, pînă ce se vor termina experimentele cupolelor; d. Ioan Brătianu la interne, pînă va găsi pe cine-va din Moldova pentru acest departament, apoi va trece la război.

Justiția s'a pronunțat în contra punerii în posesie a celor ce au atacat testamentul doctorului Obedenaru.

În sensul sentinții acesteia au plecat d. Titu Maiorescu pentru academia Română și d. Al. Marghiloman. Contra a fost d. Daniileanu.

Conferința d-lui Hasdău, *Serbi și Bulgari*, ținută ieri, în profitul lotăriei Ateneului, a fost interesantă din multe puncte de vedere.

Modul limpede, strîns și coprinzător ce caracteriză pe conferențiar, reiese cu deosebire în expunerea de ieri. Vom căuta a da un rezumat cititorilor în cursul acestei săptămîni.—De pe acum însă atragem atențiunea tuturor asupra noiei teorii ce emite d. Hasdău, — Bulgarii descinzînd din Polonezi, — teorie menită să mărească unele antipatii și să răcorească multe pretenși simpatii.

D. Belez, deputat român în Dieta ungurească, se află în București.

În săptămîna aceasta, d. Brătianu se va prezinta Camerilor cu cabinetul reparat.

Tipograful Grecescu a murit azi-noapte.

Ca om cinstit și foarte costincios în meseria lui e plîns de toată lumea care l'a cunoscut.

În intrunirea de ieri, de la școala din culoarea de Galben, strada Clementii, s'a votat o rezoluțiune de încredere în minister.

Ieri s'a tras asupra cupolei germane, și ni se spune că obuzele i-au crăpat placa. Artileriștii noștri cred că dacă îi vor mai trimite și azi un obuz o vor sfărâma de tot.

Peste câte-va zile va veni la sala Orfeu un teatru mecanic.

Aseară a fost la Ateneu al doilea concert al doamnei Essipoff.

Laudele nu se mai pot face acestei artiste de oare-ce reputațiunea sa este europeană. Putem zice că dacă d-sa nu este alături cu Liszt și Rubinstein, acești doi giganti ai pianului, apoi pîind o riglă pe capul unuia din acești doi și pe capul d-nei Essipoff rigla poate fi puțin plecată în partea acestei, dar nici unul dintre cei-alți pianişti nu poate ajunge cu capul rigla în partea dintre Liszt sau Rubinstein și Essipoff.

Auditoriul de la Ateneu compus aproape numai din dame, mai tot ce au Bucureștii mai distins, și-a arătat entuziasmul său prin aplause desrepeșite.

SPECTACOLE

TEATRU NAȚIONAL.— Marți, 17 Decembrie

Antii falși.
SALA ORFEU.— Lună, 16 Decembrie a treia reprezentație a Trupii de Pantomime. Trupa română va juca *Bismarcul orașului*. În curînd debutul celebrilor americani cu instrumente Wilson și B own de la Palatu de Crista din Londra. Vine și Teatru Mecanic peste câte-va zile. În zilele de Crăciun și următoarele, se va juca *Un jurnal în acțiune*, revistă a anului 1885 de D. I. Moșoi.

TEATRU BOSSEL *Operața franceză*— Lună, 16 Decembrie *Jour et la Nuit*

Ocaziune rară

De vînzare un ficus de trei metri avînd multe ramuri. 2 privigători din cele mai bune, doritori e pot auzi cîntînd seara de la 4 ore în sus. Amatori spre a le cumpăra se pot adresa în Strada Romulus, No. 14.

VIN NEGRU

de Oravița și Golu-Drancea

Vechiu de 4 ani, calitate superioară tuturor altor vinuri. — 15 fr. vadră și

ALB DE DRAGASIANI

din recolta anului 1881. — 15 fr. vadră la

PAUN POPESCU & Comp.

18, Strada Lipscani, 18

CASA DE SCHIMB

C. STERIU & C^{omp.}

No. 19, STRADA LIPSCANI, No. 19.

CURSUL BUCUREȘCI

Pe ziua de 14/20 Decembrie 1885, ora 10.

	Oump.	Vînd.
5% Imprumutul Comunal	73	73 1/2
5% Scrisuri Funciare Urbane	81 1/2	81 3/4
5% Renta Română perpetuă	85 1/2	86
6% amortisabilă	87	88
6% Scrisuri Funciare Urbane	92	92 1/2
6% Oblig. de Stat (conv. Rurale)	90 1/2	90 1/4
6% Căile Ferate Rom.	83 1/2	84 1/2
7% Scrisuri Funciare Urbane	98 1/2	99
7% Rurale	103 1/2	104
7% Imprumutul Stern	—	—
8% Oppenheim	—	—
Oblig. Casei Pensiuin. (Nom. 300)	207	211
Impr. cu prime orasul București	81	82
Acțiuni Credit Mobiliar	—	—
Construcțiuni	—	—
Naționale	—	—
Dacia-România	—	—
Banca Națională	—	—
Florin Valuta Austriacă	201	202
Mărci Germane	123	125
Bilete Franceze	99 1/2	100
Englese	25	25 1/2
Ruble Rusești	250	

„STELLA“ SAPUNARIE SI PARFUMERIE BUCURESCI

Depositar central: Calea Victoriei, 66 vis-a-vis de Palatul Regal. Are onoare de a aduce prin aceasta la cunoștința onor. publică că a deschis EXPOZIȚIA PENTRU CRĂCIUN și recomandă marelui ei depozitar de Parfumerie franceză și engleză precum și a celei din fabrica proprie.

Recomandă de asemenea marea colecțiune de articole de toaletă și de lux, care sunt foarte nemerite pentru cadouri. Alegeți marfă de bijuterie. — Serviciu prompt. — Prețuri moderate.

Erezii L. LEMAITRE Succesorii TURNATORIE DE FER SI ALAMA—ATELIER MECANIC BUCURESCI

ESECUȚIUNE REPEDE Se înscroinează cu construcțiunile de vagonete și railleurii pentru terasamente, asemeni și construcțiunile de turbine și mori pentru prețuri mult mai scăzute de cât cele de Viena și Pesta și care sunt fixate pentru o moară cu

Table with 2 columns: Quantity and Price. 1 Piatră de la 36 la 1500 lei, 1 ,, ,, 42 ,, 1800 ,, 2 pietre ,, ,, 30 ,, 3,500 ,, 2 ,, ,, 42 ,, 3,800 ,,

Instalațiunile de mori cu turbine foarte rentabile. — O moară cu turbine și pentru petre instalată de TURNATORIA LEMAITRE pe rîul Sabar, a costat 55000 lei și produce 3000 lei pe lună. — Un mare asortiment de petre de moară Lefert. Avis morarilor și proprietarilor de moși.

EFINĂTATE.—FUNCȚIONARE REGULATĂ.—FOLOS

UNICUL MAGASIN pentru ARTICOLE DE DOLIU 15, cal. Victoriei. I. PETROVICI (M^{me} Amalie) Asortat cu toate articolele necesare doliului poate într'un moment procura ori-cui, cu jumătate prețului, asupra celor comandate cele mai fine și elegante costume complete de doliu. — Rog dar pe onor. Public de a lua notă de cele ce preced, în asemenea ocaziuni. cu toată stima I. PETROVICI.

SOLUTION PAUTAUBERGE AU CHLORHYDRO-PHOSPHATE DE CHAUX CREOSOTE Intrebuinat cu succes în Spitaloale din Paris și recomandată de către cei mai însemnați Medici, în BRONCHITE, CATARURI, TUȘI OPINIATRE BÔLE de PEPT (Oftica), RACHITISMUL (Copii scrofoloși și diformi). Modu! întrebuințării: Fie-care lingură într'ua jumătate pahar cu apă și jachar. Ph^a PAUTAUBERGE, 91, Bulevardul Voltaire, la PARIS, și totu Ph^a.

Bulevardul Elisabeta! (vis-a-vis de Hotelul Băilor) Astăzi și în toate zilele, la 3, 4, 5, — 7, 8 și 9 ore, producțiunile celebrei înblânzitoare de animale Miss CORA CU 6 LEI DRESATI Prețul de intrare: Locul I, 2 fr. — Locul II, 1 fr. Intre pauze cântă muzica militară sub conducerea șefului de orchestră d. Iovanovici.

PARFUMERIE GELLE FRERES Cassa fondată în 1828 PARIS — 6, Avenue de l'Opera, 6 — PARIS Medalia de Aur la Expozițiunea universală din Paris (1878). Pastă dentifrice cu Glicerina Preparată după procedeul lui Eug. Devers, laureat în Pharmacie. Singurul și unicul dentifriciu, posedând pe lângă efinătatea sa, nă calitate excepțională. Această preparatiune va convinge pe ori și cine de superioritatea parfumeriei cu basă de Glicerina DEPOSIT IN TOTE PARFUMERIELE

ANUNCIU DE NOROC Invitație de participare la norocul de câștiguri de la marelui trageri de prime garantate de Statul Hamburg 9 Milioane 763,450 mărci imperiale trebuie să câștige neapărat În aceste trageri avantajoase conținând după prospect numai încă 98,000 loturi, ies câștigurile următoare, adică: Câștigul principal este prețu! 500,000 mărci. prima de 300,000 mărci 25 câștiguri de 10,000 mărci 1 câștig de 200,000 mărci 35 câștiguri de 5,000 mărci 2 câștiguri de 100,000 mărci 105 câștiguri de 3,000 mărci 1 câștig de 90,000 mărci 252 câștiguri de 2,000 mărci 1 câștig de 80,000 mărci 510 câștiguri de 1,000 mărci 2 câștiguri de 70,000 mărci 815 câștiguri de 500 mărci 1 câștig de 60,000 mărci 140 câștiguri de 300,200,150 m. 1 câștig de 50,000 mărci 31720 câștiguri de 145 mărci 1 câștig de 30,000 mărci 7980 câștiguri de 124,100,94 m. 5 câștiguri de 20,000 mărci 6950 câștiguri de 67,40,20 mărci 3 câștiguri de 15,000 mărci total 48,500 de câștiguri cari vor câștiga de sigur în 7 părți în spațiul de câte-va luni. Câștigul principal de 2-a clasă este de M. 60,000, acela de 3-a M. 70,000, 4-a M. 80,000, 5-a M. 90,000, 6-a M. 100,000, în a 7-a M. 200,000 și cu prima de M. 300,000 eventual M. 500,000. Pentru a doa tragere a câștigurilor fixată în mod oficial la 6 și 7 Ianuarie 1886 st. n., costă după § 6 din plan lotul original întreg numai lei 22,50 b. jumătate lot original numai lei 11,25 b. sfertul lot original numai lei 5,63 b. și expediez loturi originale garantate de stat (nu promisiuni oprite) chiar în țările cele mai depărtate, dacă se trimite francat suma în note de bancă sau în noul bon postal sau prin trage asupra Londrei, Parisului sau asupra altui mare oraș. Fie-care participant primește imediat după tragere lista oficială, fără a face cerere. Trimește de asemenea din înainte gratis prospectul prevezut cu armele statului conținând mizele și divisiunile câștigurilor în cele 6 clase următoare. Plata și trimeterea sumelor câștigate se face prin mine direct și prompt și sub discreția cea mai absolută. Ori ce comandă se poate face prin mandat postal. — Rugăm să se adreseze toate ordinele imediat până la 6 Ianuarie 1886 st. n. din cauza epocii apropiate a tragerii cu toată încrederea cătră Samuel Heckscher Senr., Bancher și comptoar de schimb la HAMBURG (oraș liber).

VÉRITABLE LIQUEUR BÉNÉDICTINE de la MĂNĂȘTIREA din FÉCAMP (Sana inferioară Franța) Delicioasă — Tonică — Aperitivă — Digestivă Adevărata licoare BÉNÉDICTINA este cea mai tonică, cea mai digestivă și în același timp cea mai delicioasă din toate băuturile de masă. În timp de epidemie holerică și pentru a combate influințele nesănătoase ale unei atmosfere stricte, acțiunea sa terapeutică este universal recunoscută și proclamată de somitățile medicale din Franța și din străinătate. Intrebuințare: Ca aperitiv, amestecată cu apă curată sau gazeoasă înainte de mâncare. Ca digestiv, unu sau două pahare după fie-care mâncare. Se găsește pretutindeni.

Nou! Nou! Nou! MASINE DE CUSUT „NAUMANN“ (sistem Singer perfecționat) BRÜDER KEPIGH BUCURESCI Strada Șelari (Hotel Victoria) GALAȚI Strada Domnească (Hotel Metropoli) BRAILA Strada Mare No. 55. CRAIOVA Strada Lipscani.

MERSUL TRENURILOR CAILOR FERATE IN ROMANIA valabil de la 20 Maiu 1885 1 Iunie. Table with multiple columns for different railway lines and stations, including Bucuresci-Roman, Roman-Bucuresci, Bucuresci-Verciorova, Verciorova-Bucuresci, Galați-Mărășesci, Mărășesci-Galați, Ploiești-Predeal, Predeal-Ploiești, etc.